

**Podsumowanie wynikające z art. 55 pkt 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r.
o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa
w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko
(tj. Dz. U. z 2013r., poz. 1235 ze zmianami).**

„Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Gorzowa Wielkopolskiego” została przyjęta uchwałą Nr 1/2014 przez Komitet Sterujący ZIT Związku Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Gorzowa Wielkopolskiego w dniu 20 października 2014r.

Niniejsza strategia dotyczy obszaru miasta Gorzowa Wlkp. oraz gmin: Bogdańca, Deszczna, Kłodawy i Santoka i umożliwi identyfikację przedsięwzięć ważnych z punktu widzenia rozwoju. Konieczność posiadania strategii miejskiego obszaru funkcjonalnego dla miast wojewódzkich jest wskazana w dokumentach szczebla krajowego, tj. w „Planie działań do Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego” oraz „Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030”. Strategia będzie realizowała wytyczne ww. dokumentów poprzez wdrażanie polityki rozwoju na szczeblu lokalnym.

W ramach prac nad powstaniem dokumentu, w każdej z gmin tworzących Miejski Obszar Funkcjonalny Gorzowa Wielkopolskiego, tj. w Bogdańcu, Deszcznie, Kłodawie i Santoku oraz w Gorzowie Wlkp. przeprowadzone zostały **warsztaty**, rozpoczynające prace nad strategią. Zostały one poprowadzone przez Dolnośląskie Centrum Rozwoju Lokalnego s.c. z Wrocławia – wykonawcę strategii.

20 grudnia 2013r. spotkanie warsztatowe miało miejsce w Gorzowie Wlkp., natomiast kolejne odbyły się w gminach MOF GW 16 stycznia 2014r. w Kłodawie i Santoku oraz 17 stycznia 2014r. w Bogdańcu i Deszcznie.

Na spotkania warsztatowe zaproszeni zostali m.in. radni miasta oraz gmin, a także przedstawiciele placówek oświatowych, pracownicy Urzędu Miasta Gorzowa Wlkp. oraz urzędów gmin.

Informacje o warsztatach umieszczono na miejskiej stronie internetowej www.gorzow.pl, a także na stronach internetowych gmin oraz na tablicach ogłoszeń w siedzibach poszczególnych urzędów.

Celem warsztatów było upowszechnienie zintegrowanego podejścia do problemów miejskiego obszaru funkcjonalnego, a także wypracowanie diagnozy i określenie kierunków rozwoju MOF Gorzowa Wielkopolskiego.

Podczas spotkań przeprowadzono także część praktyczną z uczestnikami – warsztaty dotyczące analizy SWOT.

W międzyczasie zaczęto analizę zasadności przeprowadzenia procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko ww. dokumentu. W tym celu wystąpiono do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. (pismo z dnia 20.01.2014r., znak WRA.042.2.33.2013.MM) z zapytaniem o zasadność przeprowadzenia ww. procedury. Zgodnie z art. 53 ustawy ooś, poproszono także o ustalenie zakresu prognozy oddziaływania na środowisko projektowanego dokumentu, w przypadku konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W piśmie z dnia 13.02.2014r., znak: WOOŚ-I.411.22.2014.DT, RDOŚ poinformował, że strategia, z racji swej specyfiki, będzie odnosiła się do większości wymienionych w art. 46 ust. 2 dziedzin i będzie wyznaczała ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Biorąc pod uwagę powyższe w tym samym piśmie RDOŚ uzgodnił również zakres prognozy ooś.

Następnie o ustalenie zakresu prognozy oddziaływania na środowisko projektowanego dokumentu poproszono również Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp. (pismo z dnia 24.02.2014r., znak WRA.042.2.37.2013.MM), który w piśmie z dnia 17.03.2014r., znak NS-NZ.9022.7.10.2014.BP, uzgodnił zakres prognozy ooś.

Wiedząc o tym, że projekt strategii, będzie podlegał procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, zgodnie z art. 39 pkt. 1 ustawy ooś, podano do publicznej wiadomości informację o przystąpieniu do opracowania projektu dokumentu i jego przedmiocie. W związku z powyższym stosowne ogłoszenie zostało opublikowane w Gazecie Wyborczej oraz w Biuletynach Informacji Publicznej Urzędu Miasta Gorzowa Wlkp. i Urzędów Gmin: Bogdańca, Deszczna, Kłodawy i Santoka, a także na tablicach ogłoszeń w siedzibach ww. urzędów.

Po wstępnym sformułowaniu tekstu projektu Strategii Rozwoju MOF GW w dniach od 6 do 20 marca 2014r., przeprowadzono **I konsultacje społeczne** tego dokumentu. Informacje o konsultacjach społecznych były rozpowszechnione w prasie o lokalnym zasięgu (ukazały się m.in. w Radiu Gorzów, Gazecie Wyborczej, Gazecie Lubuskiej oraz na stronach internetowych takich serwisów jak: gorzow24.pl, echogorzowa.pl), a także zamieszczono o nich informację w aktualnościach na stronach internetowych poszczególnych gmin. Zainteresowani mieszkańcy mogli składać swoje uwagi i wnioski emailiem, bezpośrednio w siedzibach urzędów pięciu gmin oraz podczas spotkań z mieszkańcami, które miały miejsce w każdej z gmin tworzących MOF GW.

Spotkania konsultacyjne miały charakter dwustopniowy – na pierwszą część spotkania zapraszano pracowników urzędów, spółek miejskich, miejskich placówek kultury, radnych miasta i gmin. Natomiast druga część spotkania poświęcona była mieszkańcom. Podczas spotkań prezentowano projekt strategii, po czym był czas na dyskusję wraz z uwagami do

dokumentu, które zanotowano i rozważono wspólnie z przedstawicielami z każdej z gmin. Część z uwag ujęto w dokumencie, a część odrzucono. Raport z konsultacji społecznych z zestawionymi uwagami w formie tabelarycznej, który stanowi załącznik nr 1 do niniejszego podsumowania, opublikowano także na miejskiej stronie internetowej Miasta Gorzowa Wlkp. Projekt strategii z uwzględnionymi uwagami po I konsultacjach został przekazany wójtom poszczególnych gmin.

Po I konsultacjach społecznych strategii, została ona przekazana do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego oraz Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju celem zaopiniowania. Po uzyskaniu uwag z ww. instytucji, strategia została skorygowana i przekazana ponownie wójtom ww. gmin.

Dopiero dla dokumentu o takim kształcie można było sporządzić „Prognozę oddziaływania na środowisko”. Jej wykonanie także zostało zlecone firmie Dolnośląskie Centrum Rozwoju Lokalnego s.c. z Wrocławia. Prognoza została napisana w oparciu o wytyczne z uzgodnień RDOŚ i LPWIS, o których mowa powyżej oraz zgodnie z art. 51 i 52 ustawy ooś. W trakcie jej powstawania była także konsultowana z pracownikami Urzędów Gmin oraz Urzędu Miasta Gorzowa Wlkp.

Po sporządzeniu Prognozy ooś, zgodnie z art. 54 ustawy ooś, została ona przekazana wraz z projektem Strategii MOF GW do zaopiniowania przez RDOŚ i LPWIS (pismo z dnia 27.06.2014r., znak: WRA.042.2.51.2013.MM oraz pismo z dnia 27.06.2014r., znak: WRA.042.2.52.2013.MM). Obydwa organy, kolejno w pismach z dnia 23.07.2014r., znak: WOOŚ-I.410.185.2014.DT oraz z dnia 1.08.2014r., znak: NS-NZ.9022.7.31.2014.AD, pozytywnie zaopiniowały przedłożony projekt Strategii MOF GW.

Po uzyskaniu wymaganych ustawowo opinii, zgodnie z art. 39 pkt 2-8, art. 40, art. 41 oraz art. 54 ust. 2 ustawy ooś, przystąpiono do przeprowadzenia **II konsultacji społecznych** projektu Strategii MOF GW wraz z Prognozą ooś, które trwały od 25.08.2014r. do 15.09.2014r. W celu rozpowszechnienia informacji o konsultacjach, umieszczono stosowne ogłoszenie w Gazecie Wyborczej oraz w Biuletynach Informacji Publicznej Urzędów Gmin i Miasta Gorzowa Wlkp., a także na tablicach ogłoszeń w siedzibach tych Urzędów.

Z projektami dokumentów można było zapoznać się w siedzibach Urzędów Gmin i Miasta, były one także dostępne na BIP-ach Urzędów. Uwagi i wnioski można było składać osobiście, a także pisemnie.

W ramach II konsultacji społecznych **nie wpłynęły żadne uwagi.**

Podczas opracowywania Strategii MOF GW wzięte zostały pod uwagę ustalenia zawarte w prognozie, opinie wymienionych organów oraz rozpatrzone zostały uwagi i wnioski zgłoszone w związku z I konsultacjami społecznymi. Informacja o przyjęciu dokumentu oraz o możliwościach zapoznania się z jego treścią oraz uzasadnieniem dotyczącym udziału

społeczeństwa wraz z niniejszym podsumowaniem, zostały podane do publicznej wiadomości.

Niniejsze podsumowanie wynikające z art. 55 pkt 3 ww. ustawy zawiera:

1. uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych,
2. informację o sposobie wzięcia pod uwagę i zakresie uwzględnienia:
 - a) ustaleń zawartych w prognozie,
 - b) opinii organów,
 - c) zgłoszonych uwag i wniosków z konsultacji społecznych,
 - d) wyników postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko (nie ustalono potrzeby przeprowadzenia),
- 3) propozycji dotyczących monitoringu Strategii Rozwoju MOF GW.

1. Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych

Strategia Rozwoju MOF GW jest dokumentem wyznaczającym ogólne kierunki rozwoju nowej struktury funkcjonalnej, jaką tworzy miasto wraz z gminami wiejskimi stanowiącymi obszar najsilniejszych wzajemnych powiązań. Podobnie jak „Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie”, która jest dokumentem określającym cele i sposób działania podmiotów publicznych, a w szczególności rządu i samorządów województw, w odniesieniu do polskiej przestrzeni dla osiągnięcia strategicznych celów rozwoju kraju, tak Strategia Rozwoju MOF GW określa dążenie lokalnych samorządów do osiągnięcia strategicznych celów rozwoju na właściwym sobie szczeblu.

Strategia Rozwoju MOF GW wskazuje cele oraz inwestycje przewidziane do realizacji. Zgodnie z przedstawionymi założeniami strategia dla niektórych inwestycji odnosi się do konkretnych lokalizacji, jednak nie dla wszystkich. Wobec tego na obecnym etapie planowania strategicznego, dla przedsięwzięć, które nie odnoszą się do konkretnej lokalizacji, stosowanej technologii, czy sposobu zarządzania procesem inwestycyjnym, należy przyjąć pewne założenia jedynie odnośnie charakteru planowanych działań, bez wskazywania konkretnych rozwiązań dla działań, które mogą przynieść negatywne oddziaływania. Zakłada się, że działania mogące negatywnie oddziaływać na środowisko, które są ważne dla rozwoju analizowanego obszaru, będą mogły być realizowane pod warunkiem zastosowania odpowiednich działań minimalizujących.

Największe, negatywne skutki środowiskowe związane będą z realizacją zadań w dziedzinie infrastruktury, zwłaszcza drogowej, w mniejszym stopniu pozostałej (sieci wodociągowo-kanalizacyjnej, energetycznej). Należy zatem przyjąć do realizacji działania zapobiegające, ograniczające lub rekompensujące negatywne skutki oddziaływań na środowisko, jak:

- planowanie tras komunikacyjnych oraz lokalizacji sieci i urządzeń w sposób najmniej ingerujący w krajobraz, zwłaszcza w obszarach o dużym potencjale turystycznym. Proponowane działania łągodzące to m.in. unikanie przebiegania nowoplanowanej infrastruktury, w tym projektowanych odcinków ciągów komunikacyjnych (drogowych, kolejowych) przez istniejące oraz planowane do ochrony obszary cenne przyrodniczo,

- ograniczenie strat ekologicznych i krajobrazowych na etapie modernizacji infrastruktury transportowej, zwłaszcza przebiegającej przez obszary Natura 2000,

- realizacja nowej infrastruktury komunikacyjnej w sposób ograniczający negatywne oddziaływanie (hałas, zanieczyszczenia powietrza) na tereny zamieszkania – prowadzenie głównych ciągów komunikacyjnych w oddaleniu od zabudowy mieszkaniowej,

- prowadzenie działań technicznych i przestrzennych ograniczających negatywne skutki powstania infrastruktury drogowej, sprzyjających osiągnięciu wymaganych standardów jakości środowiska na terenach zamieszkania,

- wykorzystanie lokalnego materiału ziemnego przy pracach wykończeniowych tak, aby nie zawierał bazy nasion gatunków obcych dla tego obszaru,

- oświetlenie drogi powinno być odpowiednio projektowane, w celu ograniczenia niekorzystnego efektu przyciągania nietoperzy, a także powinno być energooszczędne,

- stosowanie zasady wariantowości, zwłaszcza w odniesieniu do przedsięwzięć liniowych, prowadzącej do wyboru optymalnego dla środowiska wariantu inwestycyjnego, w tym zwłaszcza do wytyczenia przebiegu inwestycji w taki sposób, aby na jak najkrótszych odcinkach zagrażały terenom o najwyższych walorach przyrodniczych,

- stosowanie środków administracyjnych, dotyczących etapu planowania danej inwestycji, przez przystąpieniem do jej realizacji,

- prowadzenie działań organizacyjno-administracyjnych (m.in.: wydawanie decyzji administracyjnych zgodnych z zasadami i wymaganiami ochrony środowiska, przeprowadzanie inwentaryzacji przyrodniczej na etapie planowania konkretnego przedsięwzięcia, dostosowanie terminu prac remontowych/budowlanych do okresów lęgowych i rozrodczych zwierząt, prowadzenie prac remontowych w zabytkach zgodnie z wymogami ochrony zabytków),

- kształtowanie przestrzeni turystycznej (zwłaszcza działań o charakterze inwestycyjnym), w sposób jak najmniej kolidujący ze środowiskiem przyrodniczym, zwłaszcza w związku z wysokimi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi obszaru,

- dostosowanie rodzaju i zakresu prac do wymogów ochrony przyrody – zwłaszcza w przypadku ekosystemów wodnych (np. przy realizacji inwestycji związanych z rozbudową szlaków wodnych) poprzez prowadzenie konsultacji przyrodniczych oraz poprzez zachowanie zgodności z Ramową Dyrektywą Wodną,

- uwzględnianie celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych,
- stosowanie najlepszych dostępnych technik (BAT), pozwalających na ograniczenie negatywnego oddziaływania w trakcie budowy, w tym technologii: niskoemisyjnych, małodopadowych, wodooszczędnych i energooszczędnych, tj.:

-ograniczające emisję substancji zanieczyszczających do wód (uszczelnianie procesów przy budowie i po jej zakończeniu, w uzasadnionych przypadkach prowadzenie monitoringu jakości wód, zabezpieczenie przed wyciekami z urządzeń oraz przestrzeganie warunków pozwoleń na budowę),

-ograniczające emisję substancji do powietrza (stosowanie pojazdów i urządzeń niskoemisyjnych) oraz przestrzeganie zaostrzonych warunków pozwoleń na budowę dotyczących odpowiedniego sposobu prowadzenia robót (np. ograniczających pylenie),

- zabezpieczanie terenu budowy przed infiltracją ewentualnych wycieków z maszyn i urządzeń oraz ograniczanie do minimum zużycia kopalin, poprzez prowadzenie efektywnej i racjonalnej gospodarki materiałami i odpadami – w celu ochrony powierzchni ziemi, w tym gleb i zasobów naturalnych (kopalin).

Działania kompensacyjne mogą być natomiast wynikiem ocen szczegółowych na dalszych etapach planowania i wdrażania działań o charakterze przedsięwzięć znacząco oddziałujących na środowisko, zwłaszcza na etapie ocen oddziaływania na środowisko, w przypadku wykazania potrzeby wdrażania rozwiązań kompensacyjnych. Powinny to być rozwiązania związane głównie z działaniami infrastrukturalnymi, obejmującymi budowę/modernizację dróg (zwłaszcza krajowych i ekspresowych, lotnisk, inwestycji związanych z komunikacją rzeczna), inwestycji w zakresie budowy infrastruktury wodociągowo – kanalizacyjnej, ciepłowniczej, związanej z uzbrojeniem terenów.

Działania kompensacyjne powinny być ukierunkowane na:

- straty zasobów przyrodniczych chronionych w ramach obszarów Natura 2000, tj. siedlisk przyrodniczych i gatunków będących przedmiotem ochrony w tych obszarach,
- straty w zasobach przyrodniczych, zwłaszcza chronionych siedlisk przyrodniczych i gatunków (głównie siedlisk gatunków),
- straty w zasobach leśnych, w kompleksach i elementach zadrzewień,
- straty w lokalnym krajobrazie (walory estetyczne).

O rozwiązaniach alternatywnych natomiast trudno mówić na etapie ogólnej koncepcji strategii. Potrzeba użycia rozwiązań alternatywnych może się pojawić na etapie wdrażania zapisów strategii.

Z analiz przeprowadzonych w Prognozie oś wynika, że inwestycje przewidziane do realizacji w Strategii Rozwoju MOF GW będą oddziaływać na elementy środowiska – większość będzie miała jednak charakter neutralny, a spośród tych oddziałujących na środowisko, obserwuje się przewagę oddziaływań pozytywnych nad negatywnymi. Oceniając wpływ na elementy środowiska należy zauważyć, że zmiany pozytywne będą „silne” – to znaczy istotne i zauważalne, podczas gdy prognozowane zmiany negatywne będą raczej przeważnie „słabe” (skala ich oddziaływania będzie raczej niewielka, lokalna i krótkotrwała). Uwzględniając powyższe, należy stwierdzić, że poszukiwanie rozwiązań alternatywnych w przypadku inwestycji proekologicznych jest niepotrzebne. Do tych inwestycji zaliczyć można w szczególności:

- Promocję i wdrażanie niskoemisyjnych rozwiązań technicznych.
- Podniesienie efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej poprzez ich termomodernizację.
- Projekty związane z transportem niskoemisyjnym.
- Podniesienie efektywności energetycznej budynków mieszkalnych.
- Projekty związane z budową/rozbudową sieci wodno-kanalizacyjnej ciepłowniczej oraz energetycznej.

Natomiast w przypadku przedsięwzięć, które mogą kwalifikować się do grupy mogących znacząco oddziaływać na środowisko, m.in.:

- Dokończenie budowy drogi ekspresowej S3.
- Modernizacja drogi krajowej nr 22.
- Modernizacja sieci dróg wojewódzkich w MOF GW.
- Modernizacja dróg powiatowych w MOF GW.
- Rozbudowa i modernizacja infrastruktury linii kolejowej nr 203.
- Modernizacja Międzynarodowej Drogi Wodnej E 70.

Analiza rozwiązań alternatywnych będzie elementem oceny oddziaływania na środowisko przeprowadzanej w ramach uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wydawanej przed ich realizacją.

Z prognozy oddziaływania na środowisko, wnioskuje się jednoznacznie, że ocena działań zaplanowanych w Strategii Rozwoju MOF GW nie wskazuje na obecnym etapie na możliwość występowania znacznych negatywnych oddziaływań na środowisko, w tym na ludzi. Wynika to między innymi z faktu braku informacji o lokalizacji niektórych, planowanych działań, czy też szczegółowości zapisów projektów. Analiza zapisów projektu Strategii Rozwoju MOF GW pozwala stwierdzić, że planowane zadania mają charakter

prośrodowiskowy oraz prospołeczny. Będą realizowane w celu podniesienia jakości życia mieszkańców Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Gorzowa Wielkopolskiego.

Zapisy przyjętego dokumentu z punktu widzenia oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska, w swoich zamierzeniach nie generują poważnych konfliktów środowiskowych i przestrzennych. Wiele działań jest poświęconych ochronie środowiska; nie planuje się wysoce uciążliwych przedsięwzięć. Część działań zaplanowanych ma charakter wybitnie lokalny, na terenach zurbanizowanych. Nie przewiduje się również żadnych oddziaływań transgranicznych.

W tym kontekście, ze względu na spodziewane istotne korzyści społeczno-gospodarcze, przewidywane koszty środowiskowe można ocenić jako „akceptowalne”. Korzystnym z punktu widzenia środowiska i zdrowia ludzi jest wariant doprowadzenia do realizacji poszczególnych działań zapisanych w Strategii Rozwoju MOF GW.

2. Informacja o sposobie wzięcia pod uwagę i zakresie uwzględnienia ustaleń zawartych w prognozie, opinii organów, zgłoszonych uwag i wniosków z konsultacji społecznych, wyników postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, propozycji dotyczących monitoringu Strategii.

a) Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko

Autorzy prognozy nie znajdują w analizowanej Strategii ustaleń, które dyskwalifikowałyby ją ze względu na skalę i charakter oddziaływań na środowisko. Zawarta w Prognozie ocena stanu bieżącego środowiska w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym wskazała na konieczność podjęcia działań szczególnie w zakresie tych komponentów środowiska, czy obszarów gospodarki, w których zidentyfikowane problemy mają najwyższy priorytet, tj. w zakresie jakości powietrza, gospodarki wodno-kanalizacyjnej, ochrony przyrody oraz sytuacji społeczno-ekonomicznej mieszkańców.

Niemniej jednak Autorzy Prognozy ooś podali pewne wskazówki postępowania, które należałoby stosować w przypadku realizacji przedsięwzięć zapisanych w Strategii, które przede wszystkim na etapie ich realizacji, będą wywierały negatywny wpływ na elementy środowiska.

Analizując i oceniając wpływ przewidywanego znaczącego oddziaływania zapisów strategii na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz na integralność tych obszarów, Autorzy Prognozy ooś, stwierdzili, że wpływ potencjalnych przedsięwzięć na obszary chronione powinien być szczegółowo rozpatrywany na etapie uzyskiwania decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych, w ramach oceny oddziaływania na środowisko.

Ponadto Autorzy Prognozy ooś, zwrócili uwagę na konieczność stosowania pewnych rozwiązań zapobiegających, ograniczających lub kompensujących w przypadku realizacji inwestycji, w ramach realizacji których spodziewane jest wystąpienie negatywnych oddziaływań na środowisko. Działania minimalizujące oraz kompensacyjne, które należałoby stosować podczas realizacji zapisów strategii zostały opisane w powyżej, w punkcie 1.

Autorzy Prognozy zwracają uwagę, że strategia jest dokumentem planistycznym, trudno więc większości planowanych działań wskazywać ich lokalizację, mówić o szczegółowości zapisów projektów. Dlatego też nie jest możliwe, wyszukiwanie rozwiązań alternatywnych na etapie planistycznym. Takie rozwiązania mogą się pojawić jednak na etapie wdrażania zapisów strategii. Wtedy może się okazać potrzeba lub celowość wariantowania uwzględniająca:

- wybór innych od pierwotnie zakładanych, funkcji dla poszczególnych obiektów/obszarów,
- wybór nieco innej koncepcji zagospodarowania/funkcjonowania poszczególnych obiektów/obszarów,
- zmiana priorytetów w doborze zadań inwestycyjnych (kolejność),
- wybór szczegółowych rozwiązań technicznych i architektonicznych oraz sposobów prowadzenia inwestycji.

Sugestie Autorów Prognozy ooś niewątpliwie będą brane pod uwagę podczas wcielania w życie zapisów Strategii Rozwoju MOF GW.

b) Opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58

1.Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. pismem z dnia 23.07.2014r., znak WOOS-I.410.185.2014.DT zaopiniował pozytywnie przedstawiony projekt Strategii Rozwoju MOF GW wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko.

2.Lubuski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Gorzowie Wlkp. pismem z dnia 1.08.2014r., znak NS-NZ.9022.7.31.2014.AD, zaopiniował pozytywnie przedstawiony projekt Strategii Rozwoju MOF GW wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko.

c) Zgłoszone uwagi i wnioski

W wyniku I konsultacji społecznych projektu Strategii Rozwoju MOF GW, które odbyły się w dniach od 6 do 20 marca 2014r., zgłoszone zostały uwagi i wnioski, które następnie zaopiniowano. Ich zestawienie w formie tabelarycznej oraz informacje o tym, w jakim stopniu zostały uwzględnione, przedstawiono w Załączniku nr 1. Żadne z uwag i wniosków nadesłanych podczas I konsultacji społecznych nie dotyczyły oddziaływania na środowisko przyrodnicze działań zapisanych w projekcie Strategii.

Podczas II konsultacji projektu Strategii Rozwoju MOF GW wraz z Prognozą oś, które odbyły się od 25.08.2014r. do 15.09.2014r. nie wpłynęły żadne uwagi.

d) Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone

Ze względu na położenie obszaru objętego Strategią Rozwoju MOF GW nie istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływania transgranicznego podczas realizacji działań w niej zapisanych. Warto zwrócić uwagę, że część działań zaplanowanych w dokumencie ma charakter wybitnie lokalny, na terenach zurbanizowanych.

3. Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu

Strategia Rozwoju MOF GW musi podlegać odpowiedniemu systemowi monitorowania. Monitoring dotyczy oceny przebiegu realizacji strategii, jej celów. Pełni funkcję sprawdzającą, którą realizuje się przez systematyczne, zestawienie wykonanych przedsięwzięć w relacji do zapisanych celów. W związku z tym zostaną określone zadania (wykonane i niewykonane), a także podane przyczyny opóźnień i innych odchyłeń od przyjętych zapisów. Chodzi oczywiście nie tylko o zadania rzeczowe, ale również o zadania organizacyjno-finansowe (montaż finansowy). Monitoring Strategii Rozwoju MOF GW może odbywać się wspólnie z monitoringiem realizacji Strategii ZIT MOF GW, która w dużej mierze pełni rolę dokumentu wykonawczego Strategii Rozwoju MOF GW. Monitoring zapewni:

- bieżącą ocenę realizacji programów i zadań oraz osiągnięcia celów,
- prognozowanie ewentualnych zmian warunków realizacji,
- dokonanie bieżących korekt i poprawek,
- podjęcie działań zabezpieczających i naprawczych,
- informowanie społeczności lokalnej o uzyskanych wynikach.

Zgodnie z art. 55 pkt 5 ustawy z dnia 03 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2013r., poz. 1235 ze zmianami), organ opracowujący dokument obowiązujący się prowadzić **monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko.**

Ze względu na specyfikę przedsięwzięć planowanych w ramach Strategii Rozwoju MOF GW, a także trudny do określenia dokładny okres realizacji przedsięwzięć uzależniony od wielu czynników, w tym od środków finansowych, proponuje się, aby monitoring

środowiskowy przeprowadzać **rzadziej niż co roku, ale co najmniej dwa razy w ciągu realizacji Strategii Rozwoju MOF GW.**

Najlepiej stan środowiska powinny zobrazować zarówno użyte wskaźniki **jakościowe jak i ilościowe**. Przy czym podczas analizowania wskaźników jakościowych środowiska, należy brać pod uwagę uwarunkowania i specyfikę obszaru oraz dostępność do danych statystycznych. Przydatne są także informacje zawarte w lokalnych dokumentach prośrodowiskowych (program ochrony środowiska, program ochrony powietrza, program ochrony przed hałasem itp.)

Monitoring ilościowy pokazuje natomiast "namacalne" zmiany związane z prowadzeniem działań sprzyjających ochronie środowiska, w tym na zdrowie i życie ludzi, w stosunku do stanu wyjściowego, jakim jest przyjęcie dokumentu do realizacji.

PREZYDENT MIASTA
Tadeusz Jędrzejczak